

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA VALLFÖRENINGEN – verksamhetsåret 1 juli 2020–30 juni 2021

Föreningens styrelse

Under verksamhetsåret 2020/2021 har styrelsen haft följande sammansättning:

Per Rudengren, Vik, Mellösa	ordförande
Åke Johansson, Lilla Hult, Färjestaden	v. ordförande
Nilla Nilsson-Linde, SLU, Uppsala	sekreterare
Lars Jakobsson, Blyberga, Lillkyrka	kassör
Maria Wahlquist, Lagestorp, Vallåkra	
Matilda Johansson, Götala, Skara	
Kristina Sigfridsson, Hushållningssällskapet, Luleå	

Suppleanter:

Thomas Bengtsson, Ahleslöv, Rolfstorp
Rolf Spörndly, SLU, Uppsala
Kjell Sandahl, Vasen, Nye
Linda af Geijersstam, Kåtorp, Färjestaden
Sofia Kämpe, Skogaryd, Karlsborg
Gunnar Liljebäck, Östra Stråkan, Överkalix

Adjungerad:

Jan Jansson, Dalstorp

Revisorer

Revisorer har varit Tobias Andersson, Veddige och Magnus Halling, Uppsala med Lars Ericson, Umeå och Gunnar Danielsson, Kosta som suppleanter.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Göran Lindgren, Klässbol, sammankallande, Kjell Ivarsson, Stockholm, Thomas Karlberg, Söderköping och Emma Hjelm, Hörby.

Målsättning

Föreningen skall inspirera till en intensiv verksamhet på vallområdet inom ramen för de resurser som finns samt verka för utökade resurser. Verksamheten skall utgå från lantbrukarnas behov och gälla hela företaget. Samarbete mellan olika organisationer som arbetar inom

grovfodersektorn skall främjas. Föreningen skall främja forskning, försöksverksamhet och rådgivning.

Följande målsättningar skall vara vägledande för **styrelsens** arbete:

*** Sköta medlemsvården**

- Lokalföreningen är central för medlemsvärvningen. Styrelsen skall stötta lokalföreningarna och kommunikationen dem emellan samt verka för bildandet av nya föreningar.
- Ökad kännedom om föreningens existens behövs för medlemsvärvning.

*** Identifiera angelägna kunskapsluckor**

- Styrelsen skall identifiera och belysa problemområden som kan fokuseras vid t.ex. seminarier, års- och sommarmöten.
- Styrelsen skall verka för att vallföreningen får medverka vid prioriteringen av medel till forsknings- och försöksverksamhet på grovfoderområdet.

*** Förmedla kunskap**

- Styrelsen skall förmedla aktuell kunskap och erfarenheter från såväl forskningen som praktiken via t.ex. Svenska Vallbrev för att få fler kompetenta grovfoderproducenter.
- Styrelsen skall informera samhället, t.ex. politiker, om aktuella frågor med vallanknytning.
- Exempel på upplysningsverksamhet är annonsering av olika typer av utbildningar på grovfoderområdet.

Styrelsemöten

Styrelsen har under verksamhetsåret förutom årsmötet haft nio protokollförda sammanträden, alla i digital form via verktyget Zoom. Samtliga ordinarie ledamöter och suppleanter kallas till samtliga möten.

Årsmötet

Svenska Vallföreningen höll sitt årsmöte via Zoom torsdagen den 19 november 2020 där 18 medlemmar deltog.

Vid Svenska Vallföreningens årsmöte omvaldes Per Rudengren, Mellösa som ordförande på ett år. Nilla Nilsson-Linde omvaldes och Kristina Sigfridsson nyvaldes som ordinarie ledamöter på tre år. Till suppleanter omvaldes Rolf Spörndly på tre år samt nyvaldes Gunnar Liljebäck på två år (fyllnadsval).

Till ordinarie revisorer för räkenskapsåret 2020/2021 omvaldes Tobias Andersson, Veddige och Magnus Halling, Uppsala med Lars Ericson, Umeå och Gunnar Danielsson, Kosta som suppleanter. Till valberedning omvaldes Göran Lindgren, Klässbol (sammankallande), Emma Hjelm, Hörby, Kjell Ivarsson, Stockholm och Thomas Karlberg, Söderköping.

Föreningen redovisade ett överskott för verksamhetsåret 2019/2020 på 11 914 kr med eget kapital på 620 275 kr vid en balansslutning på 835 248 kr. Budgeten för innevarande verksamhetsår fastställdes med ett överskott på 27 100 kr förutsatt bl.a. att 90 % av

befintliga samt 70 % av nyvärvade medlemmar förblir medlemmar även under nästa verksamhetsår. Årsmötet beslutade att bibehålla medlemsavgiften 500 kr/år varav 100 kr går till lokalföreningen, såvida minst en aktivitet utöver aktivitet i samband med årsmötet redovisas, eller till lokal verksamhet i de län där vallförening inte finns.

Lokalföreningar

Svenska Vallföreningen har sammanlagt 16 lokalföreningar. Exempel på verksamheter initierade eller ordnade av lokalföreningarna är fält-, stall-, gårds- och betesmarksvandringar, maskindemonstrationer samt studieresor, t.ex. till Borgeby Fältdagar. Temadagar och tema- kvällar anordnas gällande t.ex. bete, stallgödsel, surgörning av flytgödsel, markpackning, fasta körspår i vallen, kalkning, gödsling, bevattning, dränering, insåningsteknik, arter, sorter och fröblandningar, ogräs, vallprognoser, foderanalyser, majs, ensilering, höberedning, lagringsförluster, vallfoder till häst och får, ökad grovfoderandel i foderstaten, ekonomi, skador av vildsvin, rovdjursstängsel, Grovfoderverktyget, Borgeby Fältdagar, demonstration av vallförsök, energieffektiva vallfoderkedjor, rapporter från studieresor och EU-projekt. Samarbeten sker ofta i arrangemangen, t.ex. med rådgivningsföretag, maskinföretag, företag som marknadsför frö och andra insatsvaror, LRF, SLU, naturbruksgymnasier, Studieförbundet Vuxenskolan, Greppa näringen eller Länsstyrelsen. Vallföreningen medverkar ibland också på utställningar eller konferenser. De innovativa vallbönder som identifierats inom EU-projektet Inno4Grass har medverkat på flera lokalföreningsträffar.

Med tanke på begränsningen av fysiska möten p.g.a. pandemin har Rolf Spörndly, Linda af Geijersstam och Nilla Nilsson-Linde tagit fram förslag på föreläsningar som kan genomföras digitalt via t.ex. Zoom på olika möten i lokalföreningarna (bil. 1).

Föreningen bygger på engagerade medlemmar och lokalavdelningar runtom i Sverige. För att upprätthålla den aktivitet som medlemmarna kräver och öka medlemsantalet, verkar styrelsen för att ytterligare lokalföreningar bildas. Sedan några år arbetar Västsveriges Vallförening under andra former tillsammans med HS Väst i ett speciellt Vallgille. Initiativ har tagits för att nystarta en lokal vallförening i Jönköping och att aktivera Tjustbygdens vallförening. Dessvärre har covid-19-pandemin hittills satt stopp för själva lanseringarna.

Medlemmar

Antalet betalande medlemmar vid bokslutsdagen 210630 var 1 632 jämfört med 1 585 200630. Den 13 oktober 2021 hade föreningen 1 646 medlemmar som betalat årsavgift från 1 januari, ett oförändrat antal jämfört med den 13 oktober 2020 (bil. 2). Under året har en gallring skett i medlemsregistret så att personer som inte betalat medlemsavgift den senaste två åren strukits.

Antalet medlemmar vid årsskiftet utgör grunden för utbetalningarna till respektive aktiv lokalförening. Medlemsvärvningskampanjer för att hålla uppe medlemsantalet har uppdragits åt och genomförts av HIR Skåne i följande områden: Örebro, Södermanland, Norrbotten, Dalarna och Jämtland. I bilagan redovisas antalet medlemmar i de olika lokalföreningarna, eller där sådana inte finns, antalet medlemmar i länet. Det är lämpligt att värva vart tredje år för att behålla antalet medlemmar. Styrelsen har verkat för ökat medlemsantal bl.a. genom aktiv spridning av värvningsbroschyren samt tidskriften Svenska Vallbrev.

Medlemmar har också värvats i samband med olika sammankomster, t.ex. på kurser och mässor.

Följande lokalföreningar uppvisade verksamhet som berättigar till 100 kr per medlem under kalenderåret 2020: Uppland, Skåne, Halland, Sjuhäradsbygden, Skaraborg samt Västsverige-HS tema Vall (avräknas vid kommande fakturering av medlemsavgift) (bil. 3). Östergötlands, Gävleborgs och Västerbottens lokalföreningar har genomfört aktiviteter motsvarande halv ersättning per medlem. I områden utan lokalföreningar kan aktiviteter i Vallföreningens intresse stödjas med bidrag. Då den tidigare lokalföreningen i Västmanland har avvecklats räknas medlemmar i det aktuella området till Upplands lokalförening fr.o.m. utbetalningen baserad på 2020 års aktiviteter. Detta förutsätter viss överenskommen representation av västmanlänningar i beslutande organ i den sammanslagna föreningen. Ej utbetalda medel avsedda för lokalföreningarna skall användas dels för att initiera lokala aktiviteter, dels för att arbeta på rikspanet med information, lobbying m.m. Under verksamhetsåret har inga ansökningar om aktivitetsbidrag inkommit.

Ekonomi

Angående föreningens ekonomi hänvisas till verksamhetsårets resultat- och balansräkning. Bokföring och medlemsregister har under verksamhetsåret skötts av Rådgivarna Sjuhärad, Långhem. Det digitala verktyget Zoom har använts för föreningens möten. I och med Svenska Vallföreningens deltagande i EU-projektet Inno4Grass där ersättning måste gå ut som lön har föreningen registrerats som arbetsgivare hos Skatteverket och kan därmed betala ersättningar som lön till jämförlig kostnad för föreningen.

Verksamheten

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har två stiftelser med anknytning till vallodling. I Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder representeras Svenska Vallföreningen av Lars Jakobsson med Göran Lindgren som adjungerad 2019–2021. I övrigt är LRF, KSLA och SLU representerade med Frö- och Oljeväxtodlarna som adjungerade. I Stiftelsen Anders Elofsons fond representeras Svenska Vallföreningen av Lars Jakobsson och Göran Lindgren 2021–2022. I övrigt är Frö- och Oljeväxtodlarna och KSLA representerade med SLU och LRF som adjungerade. Medel kan sökas i februari. Avkastningen disponeras för främjande av fondernas syften i frågor om odling, utfodring, ekonomi eller teknik avseende betes-, vall- och fröodlingssektorn. Stöd ges dels till projekt ägnade att främja dessa områden, dels till resestipendier, främst för utrikes resor. Lars Jakobsson rapporterar kontinuerligt till styrelsen om KSLA:s beslut.

KSLA delar fr.o.m. 2012 ut en belöning, Anders Elofsons medalj, till framträdande företrädare för forskning och försök, upplysning och information samt praktisk verksamhet inom områdena betes- och vallfrågor samt fröodling av vallväxter. Belöningen brukar delas ut på KSLA:s högtidssammankomst den 28 januari. Detta år ställdes högtiden in p.g.a. pandemin och det beslutades att inte heller dela ut någon medalj.

Linda af Geijersstam har under 2020 medverkat vid möte med Skånska Vallföreningen; Torktålig vall och betesväxter, Kort om majs från Plantekongres 2020 SEGES.

Styrelsen har deltagit i ett antal digitala möten under året; Kjell Sandahl deltog på Alnarps Mjölkdag 201110 (*Mjölakens värde, mjölakens marknad, mjölakens framtid i svenskt lantbruk och livsmedelsförsörjning*), Nilla Nilsson-Linde deltog i ett on-line-möte på KSLA 201111 om digital teknik för lönsam och flexibel betesdrift och Sofia Kämpe deltog i ett möte med LRF Växtodling 210310 som bl.a. handlade om nya CAP.

Styrelsen har aktivt arbetat med den nya gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige, CAP, genom att Per har deltagit och rapporterat från Regeringskansliets sakråd 201109 (bil. 4) och 210414 (bil. 5) samt från andra möten. Sofia Kämpe sitter i Jordbruksverkets regelför-
enklingsgrupp på annat mandat.

Remissvar har lämnats av föreningen gällande Föreskriftsförslag Dnr 4.1.16-15039/2020 miljöstödd övergångsår (bil. 6).

Anna Carlsson, Getinge har varit Svenska Vallföreningens representant i Jordbruksverkets referensgrupp för ekologiskt vallfrö. Reglerna för ekologiskt vallfrö kommer att ändras 2022 så att minst 70 % av utsädet ska vara ekologiskt. Linda af Geijersstam och Anna Carlsson har lämnat synpunkter på Jordbruksverkets föreskrifter om ekologisk produktion (Dnr 4.7.16-12830/2020) å föreningens räkning. Synpunkterna gäller främst frågor kring ekologiskt vallfrö (bil. 7).

Rolf Spörndly har under många år arbetat med vallprognos.se, som är ett verktyg för att följa kvalitetsutvecklingen i vall i olika delar av Sverige. Arbetet har nu övertagits av Bengt-Ove Rustas på SLU. Styrelsen har engagerat sig i en utveckling av verktyget. Maria Wahlquist och Sofia Kämpe representerar föreningen i utvecklingsgruppen framöver.

Lars Jakobsson har vid upprepade tillfällen fört en dialog med PostNord angående felfakturer för befordran av föreningens Svenska Vallbrev. Plötsligt ifrågasätts om den periodiska tidskriften är en posttidning eller ej innebärande upp till dubbla portokostnaden.

Föreningen har utsatts för bedrägeriförsök och en översyn av föreningens generella behö-
righeter har inletts.

Nilla Nilsson-Linde representerar EGF (European Grassland Federation) i EU-projektet SUPER-G:s (Sustainable Permanent Grassland Systems and Policies) External Advisory Panel, vilket innebär att det finns möjligheter att framföra synpunkter på projektets upp-
läggning, genomförande och resultatspridning.

Flera aktiviteter har planerats men sedan behövt ställas in med anledning av risken för ökad spridning av coronaviruset. Det gäller främst årsmötesseminariet på Sötåsen i november 2020 i samarbete med Gröna möten. Större delen av programmet kunde dock genomföras under sommarmötet 2021. Planering av medverkan på Borgeby Fältdagar 2021 med fokus på vall och grovfoder påbörjades men kommer inte att kunna genomföras förrän 2022 (bil. 8). Under 2020 påbörjades planering av ett sommarmöte på Österlen, vilket så småningom fick avblåsas med anledning av rådande pandemi.

Beteskalendern

Information om Beteskalendern finns på föreningens hemsida där man också kan beställa av Maria Wahlquist till självkostnadspris, www.svenskavall.se. Information om Beteskalendern har gått ut via Svenska Vallbrev och verktyget har även uppmärksammats vid olika utbildningar.

Finansiering och prioritering av vallförsök

Föreningen har under året fortsatt att verka för en större förståelse för vallens ekonomiska betydelse för animalieproduktionen och behovet av resurser för forskning och utveckling. Ämneskommittén för vall- och grovfoder i Fälthforsk (kontaktorgan mellan SLU och externa intressenter gällande fältforskning inom jordbruksområdet) anordnade ett digitalt möte 201201 med fokus på etablering av vall där Nilla Nilsson-Linde medverkade och Thomas Bengtsson deltog. Maria Wahlquist och Sofia Kämpe deltog i Fälthforsk-mötet 210325.

Tidigare styrelseledamoten Lars Ericson ingår på enskilt mandat i Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF:s) branschråd för de nationella försöken. Detta råd ansvarar för att bedöma framtida behov, beredning och uppföljning av fältförsöksprogrammet. Branschrådets förslag utgör underlag för stiftelsens beslut. Information om alla SLF:s projekt finns i Projektbanken, www.lantbruksforskning.se.

Vallmästaren

Tidningarna Husdjur och Nötkött tillsammans med Svenska Vallföreningen, Gård & Djurhälsan, Sveriges lantbruksuniversitet och Växa Sverige har sedan ett antal år tillbaka genomfört en vallensilagetävling vid namn Vem blir årets vallmästare? Tävlingen instiftades 2002. I tävlingen efterlyses vallodlare som lyckats med att hålla en jämn och hög vallfoderkvalitet under flera år kombinerat med en lönsam mjölk- eller köttproduktion och ett intresse för vallodling. Svenska Vallföreningen representeras av Per Rudengren medan Nilla Nilsson-Linde och Rolf Spörndly representerar SLU i juryn.

Till Årets Vallmästare 2021 utsågs Lisbeth och Tomas Riberth, Guarp i halländska Ullared med följande motivering: "Årets Vallmästare är en gård där kunskap omsätts i praktiken. Gårdens ägare har god kännedom om teorierna bakom ett bra grovfoder och ser till att använda dem i sin vallodling. Resultatet blir ett ensilage med genomgående jämna och höga näringsvärden och med god hygien, oavsett skördetidpunkt. Det utgör i sin tur den största andelen i foderstaten till mjölkarna, som tackar för maten genom att mjölka över 12 000 kilo ECM per ko och år."

Inno4Grass

Inom EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020, är brobyggandet mellan forskning och praktik ett genomgående tema. Mellan januari 2017 och december 2019 deltog Sverige i det tematiska nätverket Inno4Grass (Shared Innovation Space for Sustainable Productivity of Grasslands in Europe). Det hade 20 parter från åtta länder (Tyskland, Frankrike, Belgien, Nederländerna, Irland, Sverige, Polen och Italien) under ledning av Tyskland med en total budget på drygt 19,5 miljoner SEK. Från Sverige deltog två parter, SLU och Svenska Vallföreningen, vars budgetar landade på 962 900 respektive 695 900 SEK. Lars Jakobsson har haft huvudansvar för den ekonomiska redovisningen. Överskottet

från projektet blev 10 094 SEK efter att 11 lantbrukare fått en symbolisk ersättning på mellan 1 000 och 2 000 SEK för sitt deltagande i olika intervjuer, och Lars Jakobsson fått ersättning för sitt arbete med ekonomin i projektet (bil. 9).

Inno4Grass-medel har nyttjats till Svenska Vallföreningens verksamheter som relaterar till projektet. Detta innebar bl.a. möjligheter att bygga nätverk nationellt och internationellt, ta del av och förmedla goda idéer inom vallens produktion och utnyttjande, brobyggande mellan forskning och praktik, tillgång till andra länders rådgivning, få mycket gjort som inte annars skulle bli gjort, uppgraderad hemsida, internationella utbyten etc. Rent administrativt innebar projektet bl.a. anställning av viss för ändamålet lämpad personal samt expert-hjälp från bl.a. SLU:s Grant Office. Under verksamhetsåret presenterades projektet på Växjö möte 201209 av Nilla Nilsson-Linde och Anna Carlsson (bil. 10).

En mängd material i form av t.ex. faktablad, tekniska beskrivningar och verktyg, videos och en lärobok *Grassland use in Europe – a syllabus for young farmers* nås på projekthemsidan www.inno4grass.eu och i valldatabasen www.encyclopediapratensis.eu.

SustAinimal

Svenska Vallföreningen är med som partner i den stora Formas-finansierade centrumbildningen SustAinimal 2021–2024 (bil. 11 och 12). Projektets mål är att identifiera och utveckla djurens roll för ökad livsmedelsproduktion, hållbarhet och konkurrenskraft i framtidens svenska livsmedelssystem. Nilla Nilsson-Linde är en av två delprojektledare för vall och bete.

EGF

Svenska Vallföreningen är medlem i European Grassland Federation, EGF, www.europeangrassland.org, vars uppgift är att skapa kontakt mellan de europeiska vallorganisationerna. EGF skall också ordna konferenser och symposier för att förbättra utbytet av vetenskaplig kunskap på vallområdet. Information om EGF:s konferenser och symposier sker fortlöpande till styrelsen samt via Svenska Vallbrev till alla medlemmar.

Uppdraget att representera norra Europa i det verkställande utskottet för EGF växlar mellan de nordiska länderna och Sverige efterträdde närmast Finland. Nilla Nilsson-Linde var vald för perioden 2016–2020 och har nu efterträts av Danmark. EGF 2020 var planerat att gå av stapeln i juni 2020 i Helsingfors men fick skjutas fram till 201019–21 och genomföras som ett digitalt möte via Zoom. Hela 23 deltagare kom från Sverige och det märktes att formatet hade lockat deltagare som inte tidigare bevisat ett EGF-arrangemang. Även nästkommande möte skedde digitalt, EGF 2021 arrangerades av Tyskland 210517–19 (*Sensing – new insights into grassland science and practice*). EGF 2022 arrangeras i Caen, Normandie 26–30 juni (*Grassland at the heart of circular and sustainable food systems*) och därefter följer Litauen 2023 och Nederländerna 2024.

BGS

Svenska Vallföreningen är medlem i British Grassland Society, BGS. Den brittiska vallföreningen ger ut tidskrifterna *Grass and Forage Science* och *Grass Farmer*, samt tillhanda-

håller en omfattande publikationsservice även i övrigt. Konferenser, sommar- och vintermöten inom grovfoderområdet anordnas årligen. Svenska Vallföreningens sekreterare har förmedlat information om kommande aktiviteter till styrelsen. Information samt slutsatser av intresse för svensk vallodling publiceras i Svenska Vallbrev. Föreningen har en väl utvecklad hemsida, <http://www.britishgrassland.com>.

Svenska Vallbrev

Redaktionsgruppen har bestått av Gun Bernes, Umeå, Irène Persson, Örebro samt Nilla Nilsson-Linde. Ett åttasidigt, tre sexsidiga och tre fyrsidiga nummer av Svenska Vallbrev har utarbetats. Tidskriften har haft följande annonsörer: Skånefrö AB 2020:5–7 och 2021:1–4, Svenska Foder 2020:6–7 och 2021:1–3, Optilab 2020:5 samt Safesil 2021:1–2. Vallbrev utkommer som momsbefriad posttidning med sekreteraren som ansvarig utgivare och de trycks på LH Tryck, Ulricehamn. Aktuella resultat från forskning och praktik redovisas och information om kommande eller genomförda aktiviteter förmedlas. De rikstäckande vallbrev kompletteras med lokala vallbrev i vissa områden.

Hemsida

Svenska Vallföreningens hemsida har adressen www.svenskavall.se. Den innehåller värvningsbroschyrens innehåll, adresslista till lokalföreningar, kontaktpersoner och riksstyrelse, förteckning över rubrikerna i vallbrev, vallbrev äldre än ett år för ett antal år tillbaka, länk till kassören för medlemskap samt information om aktuella händelser nationellt och internationellt, t.ex. årsmöte, sommarmöte, lokala möten, vallmästartävling, Vallkonferens, EGF, Inno4Grass etc. Vidare finns information om när, var och hur man kan söka medel i vallodlingens intresse samt olika typer av remissyttranden från föreningen. Ett artikelarkiv finns med t.ex. rapporten från Vallseminariet om baljväxter 2001, om styrelsens studieresor till Storbritannien 2003, Belgien 2007, Österrike 2011 och om Vallfröseminariet 2004, Vallkonferens 2014, 2017 och 2020. Under 2018 har artiklar om torkan och dess konsekvenser publicerats med länkar till andra websidor och en enkät har lagts ut inom projektet Inno4Grass. Under 2019 har särtrycket *Vall och betesdjur – för livsmedelsförsörjning, biologisk mångfald och miljö* marknadsförts på hemsidan.

Sociala medier

Svenska Vallföreningens har under verksamhetsåret arbetat vidare med Facebook samt Instagram-kontot svenska_vallforeningen under Matilda Johanssons ledning. Facebook-sidan administreras av Matilda Johansson och Sofia Kämpe. Svenska Vallföreningen har på Facebook 531 följare och Instagram 500 följare. På Instagram har 41 unika inlägg postats sedan sidans start, bl.a. information om vallkurser vid SLU, personlig presentation av styrelsemedlemmar och bilder från fältvandringar.

8 november 2021

Per Rudengren
Ordf.

Nilla Nilsdotter-Linde
Skr.

Åke Johansson
Vice ordf.

Lars Jakobsson
Kassör

Matilda Johansson

Kristina Sigfridsson

Maria Wahlquist

Till de lokala föreningarna i Svenska Vallföreningen

Styrelsen i Svenska Vallföreningen vill påminna om möjligheten att se till så att man kvalificerar sig till att erhålla den så kallade 100-kronan från moderföreningen. Glöm inte man måste ha genomfört en aktivitet i samband med ett årsmöte samt en aktivitet till under året.

Det finns enkla och smarta möjligheter att mötas digitalt. Ett vanligt telefonmöte eller ett Zoom-möte och så skriver man ett enkelt protokoll efter det att man genomfört sin aktivitet. Hör av er till Nilla om ni behöver tips på hur man möts via Zoom.

Några uppslag till mötesdiskussioner kan vara:

- Hur har årets vallskörd blivit, mängd och kvalitet?
- Har tillsatsmedlen fungerat som de ska?
- Är maskinkedjorna optimala?
- Vilka vallfröblandningar är aktuella till nästa år?
- Nästa års insådd görs via helsäd, renbestånd eller i spannmål som tröskas?

Ett annat tips är att gemensamt kika på några av alla de intressanta filmer från projektet Inno4Grass som finns på www.encyclopediapratis.eu och https://www.youtube.com/playlist?list=PL2f8Q2NnDp5rge1f0_ehfilzzDDJ7tq2v Dessa handlar om innovativa vall- och betesbönder i Sverige och sju andra EU-länder. "Vallbion" kan sedan följas av en diskussion inom er grupp. Nedan följer en lista på de 13 filmer som handlar om svenska vall- och betesinnovationer:

Lantbrukare	Videons innehåll
Viktoria Luttu Wahlberg and Henrik Wahlberg – Luttugården	Tre goda vallskördar vid Polcirkeln
Pär and Johanna Hellström – Södra Svedjan	Korsningsavel och bra vallfoder grunder för förstklassig ost
Alfred Olofsson – Ersmarksängarna farm	Bättre kväveeffekt med gödsel som separeras och sprids med matarslang
Lasse Larsson – Jon-Jon farm	Bra protokoll ger koll på partier, åtgång och vallavkastning
Örjan Bergman – Ekenäs farm	Saliga äro de saktmodiga
Per Larsson – Kårtorp	Grazing – valuable for more milk and less costs
Inge Karlsson – Hult farm	Multivallskördare ger renare foder och mindre markpackning
Martin Ivarsson – Köinge	Utnyttjar betet maximalt med rätt kalvningstid
Thomas, Bernt and Christer Bengtsson – Valinge	Ordning på foderpartier
Anna and Anders Carlsson – Skogsgård	Enkelt fållsystem förbättrar ungdjursbetet
Anita, Rune and Filip Hägg – Siglajvs	Bevattning och stallgödsel viktiga hörnstenar i torr bygd
Per Brunberg – Björketorp farm	Glassförsäljning ger egen mjölk mervärde
Börje Persson – Humlaröd	Hundäxing markerar fasta körspår

Med vänlig hälsning för Svenska Vallföreningen

Per Rudengren

per.e.rudengren@telia.com
070-674 91 71

Nilla Nilsson Linde

nilla.nilssonlinde@slu.se
070-662 74 05

Per Rudengren

Svenska Vallföreningen

Exempel på föredrag i samband med Svenska Vallföreningens lokalföreningars årsmöten och andra träffar

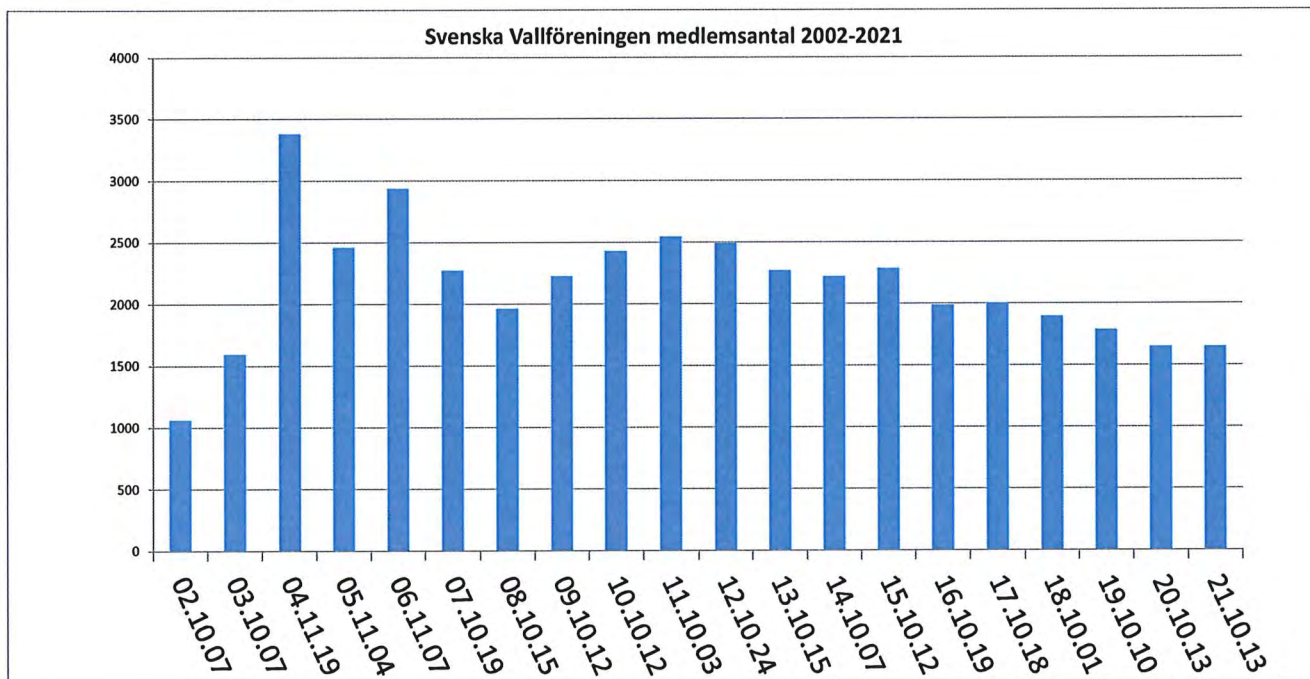
2021-02-04

Nr	Ämne	Föredragshållare	Kontakt
1	Hur mjölk kor som utfodras med enbart vallfoder och spannmål?	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
2	Mjölkkornas miljöpåverkan. Här och Där. Nu och Då	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
3	Minska förlusterna vid ensilering	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
4	Vad händer med vallen mellan slåtter och inläggning i silon?	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
5	Olika tillsatsmedel i ensilering	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
6	När ska man flytta rundbalar? Resultat från balar med mantelfilm	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
7	Förtorkning med stängläggning eller bredspridning?	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
8	Betydelsen av hackselängd av ensilage till mjölkkor	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
9	Grundläggande om grovfoder till idisslare. Baljväxter/Gräs. Tidig/Sen vallskörd. Annat grovfoder	Rolf Spörndly	rolf.spornldy@slu.se
10	Ersättningsfoder till nötkreatur vid grovfoderbrist	Rolf Spörndly & Nilla Nilsdotter-Linde	rolf.spornldy@slu.se
11	Inno4Grass – fler innovationer för hållbar vallproduktion i Europa. Vad har vi lärt oss?	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
12	Vallväxter – arter, sorter och fröblandningar	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
13	Rätt frö till vallen	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
14	Produktionsbete – fröet ger grunden	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
15	Kamp mot tramp	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
16	Slätterrullens liggtid – möjligheter och begränsningar	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
17	Käringtandens odling och utnyttjande	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
18	Rotröta – ett gissel i vallen	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
19	Breddat skördefföster – möjligheter och begränsningar	Nilla Nilsdotter-Linde	nilla.nilsdotter-linde@slu.se
20	Torktåliga vall- och betesväxter	Linda af Geijersstam	linda.afgeijersstam@jordbruksverket.se
21	Majs – utsädesbetning, etablering och skadegörare	Linda af Geijersstam	linda.afgeijersstam@jordbruksverket.se
22	Protein från vall	Linda af Geijersstam	linda.afgeijersstam@jordbruksverket.se

PR vad

ANTAL BETALANDE MEDLEMMAR I SVENSKA VALLFÖRENINGEN

Lokalavd. eller län	Värvat																			
	Bet.02. 02.10.07	Bet 03 03.10.07	Bet 04 04.11.19	Bet 05 05.11.04	Bet 06 06.11.07	Bet 07 07.10.19	Bet 08 08.10.15	Bet 09 09.10.12	Bet 10 10.10.12	Bet 11 11.10.03	Bet 12 12.10.24	Bet 13 13.10.15	Bet 14 14.10.07	Bet 15 15.10.12	Bet 16 16.10.19	Bet 17 17.10.18	Bet 18 18.10.01	Bet 19 19.10.10	Bet 20 20.10.13	Bet 21 21.10.13
Skåne	127	118	780	464	371	325	281	244	218	470	306	262	327	262	241	284	247	227	205	204
Uppland	104	95	260	179	167	146	140	124	232	169	256	211	190	205	188	171	172	173	148	143
Skaraborg	77	204	307	187	161	141	128	251	185	151	184	152	135	179	152	146	139	138	117	125
Halland	104	280	211	178	164	151	133	207	161	141	180	152	139	162	138	128	155	131	117	117
Östergötland	52	207	273	174	149	132	115	177	140	116	156	138	120	154	131	94	138	121	105	102
Värmland	59	66	191	129	113	95	89	151	106	91	154	127	106	134	116	109	101	96	87	84
Sjuhärad	78	70	213	151	131	120	109	156	136	119	142	126	107	130	114	107	104	95	89	89
Jönköping	37	32	243	153	116	96	86	71	307	174	126	141	117	96	94	133	109	96	91	89
Västsvrige	64	191	133	110	104	93	122	114	76	107	100	95	104	68	65	61	55	54	61	62
Västerbotten	7	7	7	4	137	91	79	73	70	60	98	85	65	108	88	78	74	90	83	76
Örebro	49	42	133	96	85	73	65	156	103	78	97	85	77	96	80	66	65	61	58	60
Gotland	16	16	12	156	74	63	51	41	38	134	85	70	148	91	77	80	70	66	52	50
Sörmland	34	32	31	91	60	48	42	36	32	103	82	66	104	80	65	61	69	64	62	72
Gävleborg	51	41	38	31	166	104	75	59	48	137	79	74	74	93	70	61	52	50	49	51
Dalarna	45	39	34	29	158	101	79	64	55	124	69	84	74	72	59	63	57	54	45	56
Jämtland	31	32	30	26	120	83	66	52	42	73	64	51	66	53	49	48	45	41	40	31
Västmanland	36	32	121	81	63	54	47	41	36	35	57	48	37	62	49	42	38	45	41	42
Västernorrland	11	7	7	5	135	75	48	38	31	23	54	47	33	51	44	33	26	26	48	48
Södra Kalmar	7	8	206	111	77	55	45	37	104	68	44	87	63	56	50	78	65	57	51	50
Tjustbygden	32	37	116	75	57	51	44	36	74	50	43	34	30	24	22	29	24	21	20	19
Norrbottn	23	22	20	17	60	36	27	24	25	23	42	37	34	49	35	25	20	21	26	23
Kronoberg	10	10	9	8	156	85	62	43	97	48	39	58	40	32	30	54	42	33	30	31
Blekinge	7	6	6	5	114	53	29	111	49	33	40	29	28	28	29	48	31	27	21	22
RIKET	1061	1594	3381	2460	2938	2271	1964	2224	2427	2543	2490	2270	2219	2285	1986	1999	1898	1787	1646	1646

AKTIVITETSRAPPORT FÖR 2020 – Svenska Vallföreningen

2021-10-26

<i>Lokalförening</i>	<i>Aktiviteter</i>	<i>Kommentarer</i>
Uppland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 200325, SLU, Uppsala eller digitalt via Teams. Marcus Älmefur, Svenska Foder; Mattenkle – en rödklöversort som överlever länge och inte drabbas av rotröta. • Vallkväll 201208 digitalt på Teams. Ola Hallin, Hushållningssällskapet Sjuhärad & Magnus Halling, SLU; Etablering av vallbaljväxter på hösten. Etablering av blålusern. Sammanfattning av tidigare försök med etablering av vallfrö på hösten. 	
Södermanland	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----
Östergötland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 200226. Viltskador. David Petersson, Kolstorps gård; Hur kvantifiera hjortens påverkan på vallen? Jimmy Gladh, Långsätter Lantbruk; Exempel på lyckat samarbete mellan lantbrukare och jägare. Louice Lejon, Hushållningssällskapet; Renovering av uppbökade vallar. Pia Martikainen, Länsstyrelsen; Hur minska problematiken med viltskador på vallar och betesmarker? 	Ca 30 deltagare. Uppföljande fältträff fick ställas in p.g.a. Covid-19-restriktioner.
Tjustbygden	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----
Skåne	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 200226 på Bollerups lantbruksinstitut. Aktuellt inom vall och majsodling. Roger Mårtensson; Information om Bollerups lantbruksinstitut och mål med gårdens foderproduktion. Linda af Geijersstam, Jordbruksverket; Torktålig vall och betesväxter. Sven Andersson, Skånefrö; Intressanta vallfröblandningar och majs sorter. Rickard Åberg, Br. Åberg; En lång resa har blivit verklighet, majspressen har kommit! Magnus Nilsson, Hushållningssällskapet Skåne; Fältförsök 2018-2019. Går det att minska fosforgödslingen i majsodling? Fågelrepellent i majs. Linda af Geijersstam; Kort om majs från Plantekongress 2020 SEGES. 	20-tal medlemmar samt sista-årselever inom jordbruk på naturbruksgymnasiet. Avslutning med kaffe och hembakade semlor.

<p>Skåne (forts.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Majsdag 200903 på Hellegården, Skepparslöv. Två visningstillfällen, ett på förmiddagen och ett på eftermiddagen. Kristoffer Gustafsson, HS Skåne; Välkommen. Följande grupper bildades: Magnus Nilsson, HS Skåne och Maria von Post, Lunds Universitet; 1. L6-703, Sortförsök i ensilagemajs. Sortföreträdare presenterar sina sorter. 2. Gödsling, etablering, fågelskador. Fosforgödsling i majsodlingen. Frans Johnson, Jordbruksverket; 3. L5-0840 Ogrässtrategier – visning av ogräsförsök, vad har vi för nytt i verktygslådan för att bekämpa ogräsen i majsen? Mattias Granath, Rosenqvists Irrigation; 4. Bevattningsteknik. Visning av centerpivot-system. Live-visning av Hushållningssällskapets nya bevattningssystem med möjlighet till behovsanpassad bevattning. Märten Hetta, David Parsons & Julien Morel, SLU; 5. Modeller för att bestämma skördetidpunkt. Kan satellitdata vara ett hjälpmedel? 	<p>70-tal deltagare. Anmälan var obligatorisk. Samarrangemang mellan Hushållningssällskapet i Kristianstad, Partnerskap Alnarp, Skånesemin och Skånska Vallföreningen. Avslutning med lunch finansierad av Skånska Vallföreningen från Degeberga Slakteriprodukter. Maten intogs i den stora maskinhallen med rundbalar och gott om plats.</p> <p>Planerade aktiviteter som Borgerby Fältdagar och Sommar-möte på Österlen blev tvungna att ställas in p.g.a. pandemin.</p>
<p>Sjuhäradsbygden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte med försöksgenomgång samt visning av Torps Lantbruk 200221 på Torps Lantbruk, Månstad. Kristian Jochnick, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Jenny Löfstrand & Henrik Svensson, Rådgivarna i Sjuhärad, Ola Hallin, Hushållningssällskapet Sjuhärad och Patrik Johansson, Torps Lantbruk. • Fältvandring 200519 på Sörgårdens Såg och Lantbruk, Jällby. Nybyggd robotladugård där det också investerats i en utfodringsrobot, Vector, som gör foderblandningar till gårdens djur. Växtodlings- och produktionsrådgivare från Rådgivarna i Sjuhärad; Hur skapar vi en bra valletablering. Bete av frodig råg. 	<p>På mötet deltog 16 personer.</p> <p>Träffen hade 19 deltagare. Solig försommarkväll. Samarrangemang med Rådgivarna i Sjuhärad, Hushållningssällskapet i Sjuhärad och Gröna Möten.</p>

<p>Sjuhäradsbygden (forts.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fältvandring 200520 på Strömme Naturbrukscentrum, Sätla som sedan 2017 drivs av Hushållningssällskapet i Sjuhärad. Växtodlingen är ekologisk men mjölkproduktionen bedrivs konventionellt med en ny robot. Rundvandring i vall och spannmålsodling med fokus på ogräs och gödselstrategier i ekologisk odling. Växtodlingsträff 201008 på Rådde gård; Grönråg i flerskördesystem samt högre proteinandel i vall. Caroline Dahrén; djurproduktionen på Rådde gård. Ola Hallin, Hushållningssällskapet i Sjuhärad; Guidade runt i fält för pågående försök. John Jakobsson, Konsil Scandinavia; Erfarenheter kring odling av grönråg i Tyskland. Elisabet Nadeau, SLU; Interreg-projektet Green Valleys. Effekt av förtorkning och ensilering för proteinvärdet i vallensilage. 	<p>24 deltagare. Samarrangemang med Rådgivarna i Sjuhärad, Hushållningssällskapet i Sjuhärad och Gröna Möten.</p> <p>Träffen hade 26 deltagare. Samarrangemang med Rådgivarna i Sjuhärad, Hushållningssällskapet i Sjuhärad och Gröna Möten.</p>
<p>Skaraborg</p>	<ul style="list-style-type: none"> Årsmöte 200316. Vallfältvandring 200514 på Sörby Mjolk, Floby. Vallkvalitet. Installningsträff 200924 på Östergården Siene, Vårgårda. Majs, bevattning och skördestrategi. KLÖVER ESS Agri; Vallfröblandningar och valletablering. 	<p>En handfull medlemmar. Ett 30-tal deltagare slöt upp.</p> <p>Två firmor deltog och pratade om olika ensileringsmedel. Ett 25-tal personer deltog. Båda träffarna får anses vara lyckade och uppskattade.</p>
<p>Halland</p>	<ul style="list-style-type: none"> Seminarium 200116 i samband med årsmöte. Korta informativa filmer från Inno4Grass visades med innovationer såsom smidig stängsling med 4-hjuling och lasagne-ensilage i silon. Ann-Theres Persson, Växa Halland; en studieresa till Irland som gjordes i augusti 2019. Hon visade nyckeltal från deras betesbaserade produktion samt visade bilder från fem gårdsbesök samt möte med deras rådgivare. 	<p>Det var 20 deltagare på seminariet.</p> <p>Vallvandring i maj 2020 på Berte gård fick ställas in p.g.a. Corona.</p>

Halland (forts.)	<ul style="list-style-type: none"> • Temadag om jordhälsa 200915 hos Martin Ivarsson, Stommens gård, Köinge. Hanna Williams, mark/växt-agronom med inriktning på markvetenskap och jordhälsa, inledde med ett föredrag och sedan följde en rundvandring där vi studerade marklivet på olika fält och i olika grödor. Hanna har i sitt examensarbete arbetat med att analysera jordhälsan på 20 skånska gårdar, och arbetar nu bl.a. med att föreläsa och utbilda i ämnet. Dagen avslutades med att Martin visade betesförsöket med vårsådd höstråg och vallinsådd. 	
Västsverige – HS Väst Tema Vall	<ul style="list-style-type: none"> • HIR- och Tema-kväll 191203. Julbord och gemensamma föredrag innan ämnesvis uppdelning. Nyare försöksresultat redovisades och diskuterades. Årets erfarenheter i vallodlingen diskuterades också livligt. Appen som analyserar klöverandel rönt stort intresse. • Vallkväll 210209 digitalt möte. Ulf Axelson, Hushållningssällskapet; Höga molybdenhalter i grovfoder. Ola Hallin, Hushållningssällskapet Sjuhärad; Nya försök som etableringstidpunkter för klöver. Beräkningar av foderkostnader som effekt av olika kvävegödslingsstrategier. 	<p>15 personer deltog i vallpasset. Stort engagemang bland de närvarande.</p> <p>Drygt 20 personer deltog.</p> <p>P.g.a. pandemin ställde Borgeby Fältdagar in och därmed blev det ingen resa för medlemmarna dit. Av samma anledning ordnade vi inte heller någon träff eller fältvandring.</p>
Värmland	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----
Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Under våren planerades ett årsmöte på Kvinnerstaskolan, Örebro. I samband med det skulle Gunnar Danielsson från Olssons Frö hålla ett föredrag. 	Årsmötet fick ställas in p.g.a. coronapandemin. Av samma anledning genomfördes inga aktiviteter under resten av året.
Dalarna	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----
Gävleborg	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalt årsmöte 200324 via Teams. 	<p>18 deltagare.</p> <p>Övriga planer för fältvandring, gruppresan till Borgeby Fältdagar, informationsdag om precisionsodling samt årets skörderesultat fick ställas in p.g.a. pandemin.</p>
Jämtland, Härjedalen	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----

Västerbotten	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte och seminarium 200227. Ensileringsmedel, alternativ till syra. Sponsorererna fick ca 30 minuter vardera, Norrmaskiner pratade om GPS-styrning och JohnDerre-direct-uppkoppling. 	<p>Ca 35 deltagare. Sponsorer: Norrmaskiner, Västerbottens Lantmän, Fodercentralen Västerbotten. Lyckat evenemang.</p> <p>3 fältvandringar i länet i början av juni fick ställas in p.g.a. Covid-restriktioner.</p>
Norrbotten	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	<p>-----</p>

Minnesanteckningar CAP-möte den 9 november 2020

Per Callenberg

- Hållbarhet är viktigt
- Lönsamma företag

Lars Olsson

- % till miljö och klimat, 20 eller 30 %, via pelare 1 eller 2 eller båda.
- Förgröningsstöd
- Produktionskopplade stöd
- Takbelopp på stöden

Lina Andersson

- Mål med den gemensamma jordbrukspolitiken
- Konkurrenskraftig jordbrukssektor
- Bättre miljö o klimat
- Attraktiva landsbygder
- Förgröningsstöd, fånggrödor m.m. i stället
- Pelare 2 samma som i dag, vallodlingen utreds och kopplas mot klimatet
- Investeringsstöd, bör förenklas, nytt är frukt o grönt, biodling
- Investeringsstöd mycket lika, schablonkostnader kan bli aktuellt
- Lieder-metoden blir kvar och är bra
- Inga ersättningsnivåer är klara, görs av regeringen till våren
- Täckdikning är nytt att söka investeringsstöd för
- Enhetliga stödbelopp 40% utom för täckdikning 30%
- Innovationsstöd, EIP samma som i dag

Marie Törnqvist

- Gårdsstödet, styrs mycket från EU, blir "grundläggande inkomststöd"
- Stödrätter bör avskaffas = förenkling
- Stöd till unga samma som tidigare
- Startstöd samma som tidigare
- Nötkreatursstöd, inga ändringar
- Djurvälstånd, inga ändringar
- Kompensationsstöd, samma som i dag, eller höjer för typjordbruk 2+får högre

Else-Marie Mejersjö

- Ettåriga miljö klimatersättningar för fånggrödor
- **Mellangrödor för kolinlagring, vallgräs med vallbaljväxter bäst, ej i stödområde 1-5**
- Blommande slättbygd, ny höjd ersättning, nya villkor, örter

- Ekologisk produktion, samma som i dag, kanske ettåriga stöd, svårt på slättbygden med eko i dag, där gynna vallodling
- **Vallodling, åtgärder för kolinlagring skall öka mot produktionsgrenar såsom mjölk, kött och hästar m.m.**
- Skyddszoner höjda ersättningar, skötsel av våtmarker kommer att finnas framledes.

Emma Svensson

- **Betesmarker**, störst i dag, åtagandeplanen bort, mer generella villkor kanske en del kvar med åtagandeplaner, förstärkning av rådgivning, kan bli helt nya markklasser, nya skötselvillkor kan komma
- Miljö och klimatinvesteringar, biogas, bevattning, kalkningar

Tobias Kreuzpoint

- Kompetensutveckling, mellan forskning, rådgivning och näringen
- Konkurrenskraft o djurvälstånd
- Miljö
- Livsmedel
- Inte så stora förändringar slås samman till en stor kompetensinsats
- Leader – brett stöd, inga stora ändringar, i hela landet
- Diversifierings stöd?
- Investeringsstöd, inga större ändringar, 40%

Sammanfattningar:

Förskott

Jämställhet

Rådgivning till betesmarker

Budgeten

Mer klimat, mer miljö

Förenklingar, träffsäkra stöd

Uppföljning av dagens möte kommer framledes, Tobias Ohlsson och Christina Nordin

Jenny Nilsson

- Krånglig administration, man är rädd att göra fel vid olika ansökningar
- Klimatutmaningar, förenklingar
- Politisk föredragning

Per R 2020-11-09

PR *clm*

Sakråd den 14 april 2021

CAP regeringskansliet

Regeringskansliet önskar få in synpunkter från olika organisationer.

Några minnesanteckningar från Per

- Calle Lööf 2021 är ett viktigt år för kommande regler
Många oklara frågor återstår i strategiska planen
Ettåriga miljöersättningar, hur utnyttja dessa bäst?
Införande av ECO-scins- kontra gårdsstödet
- Ella Karin Blind Slow-Food, ej kontakt
- Sofia Björnsson Ettåriga ersättningar ingår i pelare ett
Flytta mellan pelare ett och två, eko i två?
Kompensationsstödet öka?
- Jenny Ekman Naturskyddsföreningen, betesersättningen bör öka
kompstödet är avgörande, ekologiskt, våtmarker, fler
djur på bete
- Marianne Vett. Naturvårdsverket, naturbetesmarker viktigt, höjda
ersättningar
Höjd ersättning för restaureringar, höjd ersättning för
bete med stutar, lärkrutor, riktad rådgivning
- Eva Arnflo Trädgård, tycker Sigill vore bra?? Investeringstöden viktiga
- Tim Krondal Länsstyrelsen Uppsala, dåliga på utbetalningar, har svårt
att hänga med i alla nya utbetalningsformer, ettåriga
ersättningar är lättare att administrera, många djur är
viktigt för biologiska mångfalden

- Ulrika Geber Länstyrelsen Stockholm, svårt med nya ersättningar, kräver stora resurser, önskar förstärkningar av befintliga ersättningar miljöersättningar i pelare 1 och 2 får ej minska, kompensationsstödet är viktigt, små skiften skall gynnas
- Calle Lööf Dialogen med Länstyrelsen är viktig och bra Miljö- och klimatnytta, måste finnas lönsamma företag
- Magnus Carlm. Växa, bör bli enklare för jordbrukarna, vill öka produktionen energin, biogas, etanol, vad vill man?
- Karin Gisslén Svensk fäbodkultur, bara reklam för sitt eget förbund.... skogsbeten bör utvecklas, samordnad rådgivning, skogsmark
- Johan Beck-Fries Djurväldfärd viktigt, stöd för alla betesdjur, kor, stutar, riktade åtgärder mot djurstallar m.m. ökad hållbarhet
- Ulla ? Kommissionen rekommenderar, gröna given, hållbara system 13 stycken, inte bindande, finns en länk på dessa
- Calle Lööf Avslutning: Känner sig nöjd, med dagen, alla vill verkligen att det skall bli bra, utformning av den strategiska planen är viktig, kommer att ske fortsatt dialog.

Per R 2021-04-14

PR ULLA

Linda af Geijersstam
Kåtorp 123
386 92 Färjestaden
0761-112123
torslundalamm@gmail.com

REMISSVAR

2021-02-28

Synpunkter på Föreskriftsförslag Dnr 4.1.16-15039/2020

Svenska Vallföreningen hävdar grovfoderodlarnas intressen, verkar för ett lönsamt utnyttjande av grovfoderväxter och bete samt påverkar och stödjer forskning, försök och rådgivning på vallområdet. Vi är en ideell förening med cirka 2 000 medlemmar bestående av lantbrukare samt tjänstemän inom privat och offentlig verksamhet. Vi har 16 lokalföreningar i landet.

Svenska vallföreningen har synpunkter på rubricerat förslag gällande följande tillämpningar:

- Du kan inte söka nya åtaganden för vallodling 2021
- Du kan inte utöka ditt åtagande i samband med att du förlänger det 2021
- Du kan inte heller minska ditt åtagande när du förlänger
- Du kan inte söka nya åtaganden för restaurering av betesmarker och slåtterängar 2021

Vi anser att vallstöd ska gå att nyteckna, utöka och minska under övergångsperioden, samt att det ska gå att söka åtagande för restaurering av betesmark.

Vi anser tvärt emot konsekvensutredningen att förslaget får effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor.

För ett relativt stort antal enskilda företag har förslaget regelverk stor betydelse för lönsamheten. Det rör sig inte om så stora arealer på nationell bas. Vallarealen varierar inte i så hög grad eftersom den är beroende av anläggningar för djurhållning. Däremot kan stora arealer flytta från ett företag till ett annat. Detta ger ekonomiska konsekvenser. Företagarnas motåtgärder ger en ökat administrativ börda. Förslaget drabbar framförallt mindre och medelstora lantbruk. De stora gårdarna med samma djurantal och foderareal och en stor basareal i vallstödsåtagandet skulle mer sällan drabbas av förslaget regelverk, men det kommer finnas undantag.

Förslaget leder till en ökad administrativ börda. Företag kommer att behöva lösa problemet genom att hitta samarbeten med andra stödsökande. Till exempel genom att låta tidigare stödsökande fortsätta söka på aktuell vallareal.

Nystartare drabbas hårt av förslaget. Framförallt är det allvarligt att det drabbar unga lantbrukare. En ung lantbrukare som nystartar har ingen att ta över ett vallstödsåtagande från. Exempelvis motsvarar 30 ha vall som ett nytt arrende eller köpt mark utan vallstöd en hel förlorad månadslön under den tvååriga övergångsperioden.

Bil. 6

PK avsk

Foderproducenter kan ha en variation i areal beroende på marknadssituationen men är likväl en del i animalieproduktionen. Vid torka är dessa företag buffrande för fodertillgång, men de behöver möjlighet att justera sina arealer. Att vara bunden till areal och under längre tid än beräknat missgynnar dessa. De får mindre möjlighet att anpassa sig till möjlighet att öka försäljning. När efterfrågan minskar blir det större kostnader och risk vid lagerhållning.

Drabbade av torka och av vildsvinsskador har ökat på senare år. Dessa drabbas av förslaget eftersom de har behövt söka lösningar på sin foderförsörjning som kan gjort att vallarealen varierar. Lösningen kan vara att köpa in foder för att senare kunna öka sin egen areal. När torka sliter på vallar kan konsekvensen bli att man ökar vallarealen eller att man minskar vallarealen och istället odlar majs. Bägge gör att ett företag kan förlora stora pengar på att inte kunna utöka vallstödsåtagande eller på att inte kunna uppfylla areal.

Förslaget drabbar även dem som fått sitt åtagande hävt på grund av att man inte kunnat uppfylla arealkravet.

Gårdar med mark i olika stödområden har sedan tidigare problem med att uppfylla vallstödsåtagandet.

"Efter det första året i åtagandet ska du sköta vallen och söka utbetalning för minst 80 procent av din åtagandeareal varje år."

När vallen hamnar i område som inte är berättigat till vallstöd går det inte att uppfylla detta krav eftersom det inte går att söka utbetalning där. Om vallstödsåtagande förlängs från fem år med ytterligare två på samma arealvillkor blir det ännu svårare för dessa företag att parera för att vallarealen flyttar sig mellan stödberättigade och icke-stödberättigade stödområden. På motsvarande sätt förlorar dessa företag stora pengar när vallen bryts och hamnar i stödberättigat område utan att de kan utöka sitt åtagande. En större mjölkgård med 180 ha vall, där hela nyanläggningen av vall hamnat i vallstödsberättigat område utan att det går att utöka åtagandet, skulle då förlora 60 000 kr under övergångsperioden.

Svensk vallfröodling ökar, vilket är mycket positivt för svenskt lantbruks lönsamhet, och flyttar också vallodlingen till slättbygden. Dessa odlare missgynnas av att inte kunna nysöka vallstödsåtagande. När odlingen ökar är det nya odlare som börjar med denna viktiga produktion. Fröodling är en odling med stor variation i lönsamhet. Ett vallstöd är ett tillskott för att jämna ut denna risk.

Förslaget påverkar viljan till företagsamhet på landsbygden. Möjligheten till lönsamhet har stor betydelse för fortlevnaden av de mindre företagen. Deltidslantbruk har alternativ försörjning och behöver oftast inte fortsätta sin verksamhet av ekonomiska skäl. Det kan inte ett större företag med stora lån och anställda göra. Därför kan avveckling av mindre företag gå snabbt. Men dessa småföretag är många och bidrar till det öppna landskapet i glesbygd. De bidrar också till livsmedelsförsörjningen. En stor del av svensk lammköttproduktion sker i deltidsföretag.

Stödsystemet bör ha lika villkor och mindre möjligheter till stödoptimering på grund av tillfälligheter. Det är bra att åtaganden kan tecknas för ett år och förlängas med ett år i taget. Det skulle vara bra om så blev möjligt i kommande stödsystem också. De långa perioderna drabbar nystartare och avvecklare. I praktiken är det normala att åtgärden kommer att genomföras i minst 5 år i vilket fall och inte behöver regleras. Ett lantbruksföretag har normalt en så lång tidshorisont att åtagandet inte har någon praktisk betydelse. Det blir rättvist om alla fasas in i samma åtagandeperiod med tillhörande villkor. Tidigare övergångar har det förekommit att det varit fördelaktigare

RR 2014

med åtagande löpande från tidigare period. Det är inte rättvist och ger onödiga möjligheter till stödoptimering. På samma sätt är det orättvist om det nu går att utöka ett befintligt åtagande men inte ett förlängt åtagande.

Det är önskvärt att det går att nyteckna **åtagande för restaurering av betesmarker**. Höjningen av stödnivån för betesmarker är ett välkommet tillskott för att motivera fortsatt skötsel av dessa. Det är rimligt att man i första hand brukar befintliga betesmarker och slåtterängar. Men i många delar av landet är logistiken med att flytta djur och kostnaden för stängselunderhåll betydelsefull. Det kan då vara rimligare att satsa på att återställa marker med potential till stort biologiskt värde som ger företaget bättre arrondering. I dessa fall ger restaureringsstödet ett bättre resultat eftersom röjningen sker under fem år istället för på ett år som oftast blir den praktiska konsekvensen utan detta stöd.

För Svenska Vallföreningen

Linda af Geijersstam, styrelseledamot

Anna Carlsson
 Täckinge Skogsård 201
 305 77 Getinge
 0709-701206
carlsson@skogsgard.se

REMISSVAR
 2021-06-10

Synpunkter på Föreskriftsförslag Dnr 4.7.16-12830/2020

Svenska Vallföreningen hävdar grovfoderodlarnas intressen, verkar för ett lönsamt utnyttjande av grovfoderväxter och bete samt påverkar och stödjer forskning, försök och rådgivning på vallområdet. Vi är en ideell förening med cirka 2 000 medlemmar bestående av lantbrukare samt tjänstemän inom privat och offentlig verksamhet. Vi har 16 lokalföreningar i landet.

- Vi anser att det ska vara **avgiftsfritt med dispensansökan**. Det är viktigt att Jordbruksverket hittar finansiering av detta.
- Svenska Vallföreningen förordar att det ska vara krav på 70% ekologiskt vallfrö även för hemmablandningar istället för 100%.
- Det måste finnas en beredskap för hastigt uppkomna behov av stora mängder ekovallfrö, tex omfattande utvintring av vallar i Norrland.
- Man behöver ett regelverk som belönar den som vill utveckla vallodlingen i Sverige.

Vallen är en gröda med stor potential. Vallen är den största grödan och betyder mycket för lantbrukarnas ekonomi och ekologi. Det mesta av vallen hanteras inom gården som foder och eftersom det inte handlas med ser man oftast inte det fulla värdet. Bättre grovfoder ger större avkastning och/eller bättre kvalitet och därmed mer tillväxt på djuren eller ökad mjölmängd och därmed bättre ekonomi. Man behöver en flexibilitet för att utveckla vallproduktionen. Man behöver ett regelverk som belönar den som vill utveckla vallodlingen i Sverige. Det finns stor potential i vallen. Aktuellt förslag är kontraproduktivt.

Vi vill se en samordning och kanske t.o.m. styrning från en myndighet, dvs. Jordbruksverket. Det behöver finnas tillgång till många olika sorter. Det behövs bättre helhetssyn på vilka arter och sorter som tas fram ekologiskt. Lantbrukaren måste kunna göra egna gårdsspecifika blandningar. Bara för att det finns olika sorter i oXs, databasen för tillgång på sorter, betyder det inte att den enskilda lantbrukaren har möjlighet att köpa vad hen önskar. Ofta har fröfirmorna sina sorter som i första hand går till egna blandningar och det är svårt att köpa sorter i renvara om man önskar sorter från olika fröfirmor för att blanda själv.

Det är viktigt att kunna använda sorter anpassade för olika odlingsområden. Det gäller både för att det avlånga Sverige har olika odlingszoner men också för att det finns olika krav på vad vallfodret ska användas till tex hö, bete eller mellangröda.

Förslaget får konsekvenser för många lantbrukare men få har insett hur mycket det kommer att påverka eftersom regelverket är krångligt att sätta sig in i. Vi befärar att detta i praktiken kommer visa sig få stora konsekvenser. Innan har man kunnat lösa avsaknaden av en ekologisk sort med att använda denna sort med konventionellt ursprung om det har varit krav på t.ex. 60 % ekologiskt frö. Nu är kravet 100 % och det innebär att man är hänvisad till det som finns.

Regelverket påverkar även arter där det inte finns ekologiskt utsäde, arter som används mest i ekologisk produktion, t.ex. lusern, cikoria, kummin och alsikeklöver.

Bonden måste ha förutsättningar för att planera sitt arbete och följa olika regelverk. Ett system som är svårt att följa praktiskt fungerar inte. Det är inte rimligt att bonden riskerar avdrag och underkända produkter för att systemet är orimligt att följa rent praktiskt.

Vi vill inte att kostnaderna för vallfrö och vallodling ska öka.

Vi vet ännu inte hur mycket det ekologiska utsädet kommer att kosta då fröfirmorna kommer att få en del merarbete med det nya hanteringssättet. Vi har redan idag svårt att få betalt för merkostnaden med certifierad ekologisk produktion av mjölk och kött. Om fler blandar frö hemma, eller söker dispens så att fröfirman blandar, är det 100 % ekologiskt frö i blandning som gäller. Jämfört med fröfirmornas krav på blandningar med 70 % ekologiskt vallfrö kommer det att gå åt ännu mer ekologiskt frö. Blir det svårare att få ekologiska blandningar som passar får lantbrukaren blanda själv och det är både tidskrävande och mer kostsamt. Svenska Vallföreningen förordar att enskilda blandare också får ha 70% ekologiskt frö.

Det är föreslaget att kontrollföretagen ska sköta dispensansökningarna. Kostnaden för dispensansökan av speciell sort till SJV är i nuläget 4 200 kr, men regelverket med konventionell andel har gjort att denna kostnad har kunnat undvikas. Det verkar inte helt undersökt att kontrollföretagen kan hitta smartare metoder så att kostnaden sjunker. Det är inte heller fastställt att kontrollföretagen vill göra denna uppgift. Varje enskild sort ska ha en egen ansökan och därmed en avgift. Vallfröblandningar består ofta av ett flertal arter, ibland flera sorter inom art, och med flera dispenser i en blandning kan det bli kostsamt.

I förordningen har kostnader för dispensansökan räknats ut. Men de tar bara upp 0,5 h för vad det tar att fylla i en ansökan. I själva verket kommer det att gå åt många timmar per företag att sätta sig in i regler och många kanske får betala rådgivare för att göra ansökan. Sedan kommer tiden till med att göra blandningarna på gården. Totalt är det en ganska stor tidsåtgång som krävs av varje lantbrukare och den kostnad som anges att det kostar lantbrukarna är därmed ogörligt låg. Det är också en rättvisefråga. Har man större areal att slå ut kostnaden på är det skillnad mot en lantbrukare som bara ska lägga om en mindre areal. Förhållandevis är det dock lika viktigt för denna lantbrukare att hen får en bra vall.

Begränsat urval av sortval av ekologiskt vallfrö och större frökostnader missgynnar den som förnyar sin vall.

Det måste finnas beredskap för hastigt uppkomna behov av vallfrö, tex om vallar utvintrar i norra Sverige och det måste sås om stora arealer i juni. Vem tar det ansvaret?

I dagens miljö-och klimatdebatt förordar man mellangrödor och effektivare vallproduktion som medför att det används mer vallfrö.

I stora delar av Sverige har vi idag problem med skador på vallar från vildsvin. De bökar upp och förstör vallar, ofta på marker som är svåra och tidkrävande att så om. Ett vanligt alternativ är att köra med någon sorts såmaskin och sedan välta. Det krävs ganska mycket vallfrö eftersom man ofta behöver köra över stora arealer. Detta behov kommer antagligen att öka de närmaste åren.

För Svenska Vallföreningen

Anna Carlsson

Borgeby Fältdagar - 210629-210701, VALL & GROVFODER TEMA

Maria, Linda, Sofia, Nilla och Rolf

2020-10-23

UTKAST

Min	Plats	Ämne	Person	Händelse	Fält
20	Slottet	Vallens potential i mjölkornas foderstat	Rolf Spörndly	Preevent tisdag 29	
20	Slottet	KrossEnsilering - försök och forskning	Rolf Spörndly	Preevent tisdag miniseminarier	
Tält		Bevattning ekonomi, bräckt vatten, dammar, avkastning, torktåliga vallgrödor	Ingrid Wesström mfl	Seminarier	Demon
		Ersättningsfoder ger nya möjligheter	Rolf Spörndly & Nilla Nilsdotter-Linde	Seminarier	Demon
		Precisionssodling gödsling, delade givor	Thomas Börjesson, Ingemar Gruvaeus, Yara		Demon
		Uthålliga vallbaljväxter	Ann-Charlotte Wallenhammar	Seminarier	Demon
		Vallens liggtid - torka, översvämning, övervintring	Nilla Nilsdotter-Linde	Seminarier	Demon
		Lönsamhet i vall, Vallens värde i växtföljden	Håkan Rosenqvist, Pernilla Tidåker, Göran Bergkvist	Seminarier	Demon
		Renovering av vallar	Mats Höglind, NIBIO, NO	Seminarier	Demon
		Vallfoder till häst	Cecilia Müller m.fl.	Seminarier	Demon
		Kamp mot tramp	Eva Salomon, Eva Spörndly, Nilla Nilsdotter-Linde	Seminarier	Demon
Valltorget		Inno4Grass - innovativa lantbrukare svarar	Sv. Vallför. moderatorupplägg	Speakers corner	
		Ordförandeträff Svenska Vallföreningen - hur jobbar vi? Idédelning	Sofia m.fl.		
Önskemål		Torktåliga ettåriga C4-växter t.ex. Sudangräs	Linda		Demon
		Korsningar svinglar rajgräs från Wales	Linda		Demon
		Kamerateknik gräs/klöver	David Parsons / Julien Morel		Demon
		Metoder för effektiv betesdrift	Anna och Anders Carlsson		Demon
		Vallprognoser t.ex. sockerutveckling	Rolf Spörndly		Demon
		Vildsvinskador - maskinvisning	???	Speakers corner	Demon
		Insådd etablering	xxxx		Demon

Bil. 8

OK

Ekonomisk redovisning I4G		Lars: Resor för projektarbete o projektledning samt vissa expenser		Lars: 20 % av anslaget i OH för planering, projektstyrning och rapportering samt för särskilda kostnader att disponera fritt av Sv Vall	
Lars: Projektarbete	Direkt lön	Andra dir. kostn	Netto projektet	Indirekt kostn	Anslag totalt
Anslag	50055	7000	57055	14264	71319 EUR
2017-02-13 Utbetalning			188224	47056	235280 SEK
Förbrukning	-83846	-13676	-97522		
2018-03-28 Utbetalning			175040	43760	218800
Förbrukning	-165786	-25192	-190978	-32500	
2019-06-24 Utbetalning			120475	30119	150594
Förbrukning	-291392	-14352	-305744	-17000	
S:a utbetalt			483739	120935	604674
2019-12-31 S:a förbrukat	-541024	-53220	-594244	-49500	
Resterande			-110505	71435	
2020-11-13 Slututbetalning			87280	21820	109100
Resterande			-23225	93255	713774
Att disponera			70030		

Lars: Överskridit utbetalningarna
 70030

Lars: Återstår för indirekta kostnader efter utjämnning beloppen ovan

Lars: Underskridit utbetalningarna

PRC check

INNO4GRASS – SAMVERKAN GER TILLGÅNG TILL MER VÄLKUNNSKAP ÖVER GRÄNSERNA

Nilla Nilsdotter-Linde¹ & Anna Carlsson²

¹SLU, Institutionen för växtproduktionsekologi, Box 7043, 750 07 Uppsala

Nilla.Nilsdotter-Linde@slu.se

²Täckinge Skogsgård 201, 305 77 Getinge, carlsson@skogsgard.se

Sammanfattning

Det tar lång tid innan innovationer inom vallodling sprids mellan lantbrukare i Europa – både inom och mellan länder. Ett syfte med EU-projektet Inno4Grass var att förbättra samarbetet mellan forskare, lantbrukare, rådgivare och lärare i olika europeiska länder. Det övergripande målet för projektet, som pågick 2017–2019, var att överbrygga klyftan mellan praktik och forskning för att underlätta att innovativa system för produktiva gräsmarker tillämpas. Projektets långsiktiga mål var att öka lönsamheten för europeiska vallodlare samtidigt som miljövärdena bevaras.

Inno4Grass har bidragit till gränsöverskridande kunskapsinsamling och kunskapsöverföring inom vall- och betesområdet samt stimulerat utbyten och studieresor mellan regioner och länder. Åtta länder med totalt 20 partners har deltagit, varav Sveriges lantbruksuniversitet och Svenska Vallföreningen har representerat Sverige. En viktig uppgift var att lyfta positiva exempel på innovativa lösningar. Projektet har resulterat i en mängd informations- och utbildningsmaterial samt verktyg som finns samlat på projektets hemsida www.inno4grass.eu och i uppslagsverket on-line, www.encyclopediapratensis.eu/. Faktablad om innovativa bönder och metoder samt illustrerande videofilmer har producerats, en lärobok med tillhörande PowerPoint-presentationer har utarbetats, konferensdatabasen GrassCOPS har utvecklats, olika beslutsstöd har inventerats och forskningsbehov identifierats. Vidare har ett stort antal möten med deltagare från praktik och akademi genomförts. Slutligen har vallmästartävlingar genomförts i alla projektländerna.

Bakgrund

Inom EU:s forsknings- och innovationsprogram, Horizon 2020 är det viktigt att stimulera kontakten mellan forskning och praktik, exempelvis via multiaktörsprojekt och tematiska nätverk. Ett syfte med det tematiska nätverket "Inno4Grass – fler innovationer för hållbar vallproduktion i Europa" (anslagsavtal nr 727368) var att förbättra samarbetet mellan forskare, lantbrukare, rådgivare och lärare, att överbrygga klyftan mellan forskning och praktik samt säkerställa innovativa system i vallodlingen. Projektet genomfördes under 2017–2019 av 20 lantbrukar- och rådgivarorganisationer samt forsknings- och utbildningsinstitutioner i åtta EU-länder; Tyskland, Belgien, Frankrike, Irland, Italien, Nederländerna, Polen och Sverige. I de åtta länderna består en stor andel av jordbruksarealen av vall och produktionen av mjölk samt nöt- och lammkött är viktig. Vallodlingen är central för Sveriges jordbruk. Odlingen av vallfoder och bete utgör 54 % av jordbruksmarken och har stor betydelse för både ekonomi och miljö. Svenska aktörer i projektet var Sveriges lantbruksuniversitet och Svenska Vallföreningen.

Genomförande och resultat

Informationsmaterial om innovativa vall- och betesbönder på *Encyclopedia pratensis*

En viktig del var att identifiera goda exempel, både sådant som är vetenskapligt prövat och det som behöver studeras mer för att verifieras. Den bärande tanken med projektet var att forskningsresultat ska användas mer i praktiken men också att forskningen bättre än idag ska fånga upp lovande metoder som lantbrukare har testat. Projektet har genererat olika produkter för att åskådliggöra de olika goda exemplen, vilka framgår av tabell 1.

Tabell 1. Informationsmaterial som producerats i Inno4Grass och som finns tillgängliga i *Encyclopedia pratensis* (www.encyclopediapratensis.eu). Filmerna ligger på en YouTube-kanal för Inno4Grass.

Typ av produkt	Beskrivning	Totalt		Från Sverige	
		Antal	Språk	Antal	Språk
<i>Portraits</i>	Tvåsidiga faktablad om innovativa vall- och betesbönder	170	7 språk ¹	20	Eng + Sv
<i>Case studies</i>	Mer omfattande fallstudier av hur innovationerna fungerar och vad som krävs för att de skulle kunna fungera någon annanstans	85	Eng	10	Eng
<i>Technical leaflets</i>	Tvåsidiga faktablad om tekniska innovationer	48	7 språk ¹	6	Eng + Sv
<i>Videos</i>	Lantbrukare presenterar sin innovation på en film som är 3–5 minuter lång	104	7 språk ¹	13	Eng (6) + Sv (13)

¹Engelska, franska, tyska, holländska, polska, italienska och svenska.

I projektets start genomfördes en enkätundersökning för att identifiera drivkrafter och hinder för innovationer (Goliński *et al.*, 2018). Det har totalt gjorts 170 intervjuer med lantbrukare, vilka har genererat lika många faktablad (portraits) som finns på projektets hemsida, www.inno4grass.eu, men också i ett uppslagsverk on-line om vall och bete administrerat av forskningsinstitutet INRAE i Frankrike, *Encyclopedia pratensis* www.encyclopediapratensis.eu.

Tjugo innovativa vallbönder har intervjuats i Sverige varav 10 har studerats närmare (case studies) för att få fram mer data om bl.a. avkastning och ekonomi. Det gör det lättare att hitta innovationer som skulle passa på andra gårdar och underlättar erfarenhetsutbyte. Huyghe (2020) har karakteriserat och analyserat alla fallstudierna. I Sverige är de fördelade över hela landet, från Övertorneå i Norrbotten till Knislinge i Skåne och har följande fokus:

- Tre goda vallskördar vid Polcirkeln
- Bättre kväveeffektivitet med gödseln separerad och spridd med matarslang
- Bra protokoll ger koll på partier, åtgång och avkastning av vallen
- Minimala förluster vid inläggning och uttag av ensilage
- Bra bete ger mer mjölk och sparar kostnader
- Multivallskördare ger renare foder och mindre packning
- Utnyttja betet maximalt med rätt kalvningstid
- Koll på partier, mängd och kvalitet i silotornen
- Enkelt fällsystem förbättrar ungdjursbetet
- Bevattnings- och stallgödsel viktiga hörnstenar i torr bygd

Utbildningsmaterial

Inom projektet har ett omfattande undervisningsmaterial tagits fram. Läroboken "Grassland use in Europe – a syllabus for young farmers" omfattar grundläggande avsnitt om vallens arter och dess användning i olika delar av Europa, betesskötsel, hö- och ensilageproduktion, mark- och växtnäringsrelaterade frågor, miljö- och biodiversitetsaspekter på vallen samt gräsbaseade kvalitetsprodukter. Vidare finns specifika avsnitt för respektive land, där Irland fokuserar på bete, Sverige på ensilage och Italien på hö. Boken finns tillgänglig i tryckt form (Van den Pol-van Dasselaar *et al.*, 2019) men också på *Encyclopedia pratensis*. Där finns även PowerPoint-presentationer för respektive land fritt tillgängliga. Materialet kan användas i undervisning på olika nivåer men också som stöd vid studiebesök och utbyten.

Möten mellan praktik och forskning

I Sverige har 13 av de totalt 144 s.k. practice and science meetings arrangerats där lantbrukare och forskare diskuterat angelägna vallinnovationer, exempelvis vid sommarmöten, fältvandringar, betesutbildningar och seminarier. För varje möte har det producerats en kort användarvänlig sammanfattning med praktiska rekommendationer enligt ett i förväg definierat format för EIP Agri-möten, s.k. practice abstracts (EIP-Agri, 2019) som finns på *Encyclopedia pratensis*. I Sverige har ofta dessa möten arrangerats av Svenska Vallföreningen i samverkan med redan befintliga samarbetspartners och kommunicerats via tidskriften Svenska Vallbrev.

Behovsstyrd forskning

Aktuellt forskningsbehov inom vall- och betesområdet har sammanställts via enkäter och intervjuer och redan befintlig litteratur har identifierats. Detta delprojekt visar behovet av att inte bara producera forskningsresultat utan även bli bättre på att sprida dem.

Beslutsstöd

En del i projektet har varit att identifiera verktyg och beslutsstöd för att öka lönsamheten i vallodlingen och/eller betesdriften, t.ex. www.agrinet.ie/ och www.vallprognos.se. Resultatet presenteras under fliken One-stop shop på *Encyclopedia pratensis*. Ett exempel på ämnesområde där intressanta verktyg presenteras är bete.

GrassCOPS – konferensdatabas för vall och bete

En databas, GrassCOPS har utarbetats för litteratur som normalt inte återfinns av sökmotorerna Web of Science eller Google Scholar, <http://grassland.uni-goettingen.de/form/>. Det kan handla om konferensuppsatser och presentationer av olika slag som läggs in och kan hittas via ett sökordssystem. Länk även till detta verktyg finns på *Encyclopedia pratensis*.

Studieresor och utbyten

Inno4Grass-projektet har planerat och genomfört ett antal utbyten sinsemellan och också flera studieresor med främst lantbrukare och studenter. Exempelvis besökte elva kvinnliga holländska bönder flera av våra innovativa bönder på en studieresa i västra Sverige i början av juli 2019 och olika grupper från flera länder har besökt Irland under projektets gång. Projektets omfattande nätverk kan med fördel utnyttjas även för kommande utbyten.

Vallmästare i åtta länder

I Sverige har tävlingen Årets Vallmästare pågått sedan 2002. I några länder har det funnits liknande tävlingar t.ex. om bete på Irland och biologisk mångfald i Frankrike. Alla vinnare hyllades i samband med en konferens med gårdsbesök i mitten av juni 2019 i Hannover, www.inno4grass.eu. Återkommande vallmästartävlingar har nu etablerats i flera länder.

Diskussion

Det finns många definitioner på begreppet innovation (Edison *et al.*, 2013). Inom Inno4Grass definierades den som något originellt som ökar effektiviteten i driften. Innovationer är plats-specifika, en innovation i en region kan ha varit tillämpad i en annan sedan länge. Lösningen eller idén kan vara en ny produkt, metod, produktionsprocess eller ett nytt sätt att organisera saker. Inom Inno4Grass har vi lyckats att lyfta fram många innovationer inom vall- och betesområdet. Det är intressant att länderna har olika fokus, t.ex. bete på Irland och ensilering i Sverige. I Frankrike och Italien läggs mycket kraft på att skapa mervärden genom hela värdekedjan för differentiering och möjligheter till merbetalning för lantbrukaren. Projektet har resulterat i många användbara verktyg för såväl rådgivare som lantbrukare och forskare. Tanken är att man ska överbrygga nationsgränserna så att man lättare hittar användbar information från de olika länderna. I den övergripande och omfattande databasen *Encyclopedia pragensis* kan man hitta såväl praktiska tips om vall och bete i text och på video som mer vetenskapliga artiklar. Vill man sedan ha mer information går det alltid att kontakta ansvarig person. Man kan söka i databasen GrassCOPS som bl.a. innehåller konferensartiklar, vilka inte dyker upp i andra sökmotorer. Vidare finns en hel lärobok med fakta om vall och bete samt specialiteter i de olika länderna (Van den Pol-van Dasselaar *et al.*, 2019). Denna är mycket intressant för rådgivare och undervisning på olika nivåer. Det tillhörande setet med Power-Point-bilder på engelska och svenska kan också användas vid studiebesök. Det roligaste med projektet har varit kontakten med alla intresserade och kunniga lantbrukare, rådgivare och forskare som skapat bestående nätverk. Viljan och passionen att ta utvecklingen inom lantbruket framåt finns överallt trots att man jobbar med många olika saker. Detta projekt har lyft goda exempel och ska förhoppningsvis sporra till många innovationer framöver.

Referenser

- Edison H., Ali N.B., & Torkar R. (2013) Towards innovation measurement in the software industry. *Journal of Systems and Software* 86(5), 1390–407. <http://www.torkar.se/resources/jss-edisonNT13.pdf>
- EIP-Agri (2019) Projektdatabas. <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect/projects>
- Goliński P., van den Pol-van Dasselaar A., Golińska B., Paszkowski A., Nilsdotter-Linde N., O'Donovan M., Porqueddu C., Czerwińska A., Delaite B., Bauer A., Florian C., Baste F., Fradin J., Gauder P., de Kort H. och Krause A. (2018) Analysis of innovation brokering systems related to grasslands across Europe. *Grassland Science in Europe* 23, 983–985.
- Huyghe C. (2020) Resilience of grassland-based production systems, addressing climatic, environmental and economic issues. Sveriges lantbruksuniversitet. Institutionen för växtproduktionsekologi. Rapport 30, 7–12. <https://pub.epsilon.slu.se/16657/>
- Van den Pol-van Dasselaar A., Bastiaansen-Aantjes L.M., Bogue F., O'Donovan M. och Huyghe C. (eds.) (2019) *Grassland use in Europe, a syllabus for young farmers*. ISBN: 978-2-7592-3145-4. Quae Éditions, 263 pp. <https://doi.org/10.35690/978-2-7592-3146-1>

Letter of intent regarding participation in the research centre *SustAnimal* – a collaborative Research Centre investigating the role of livestock in sustainable and competitive Swedish food production systems within the call Research centres for sustainability and competitiveness in the food system, FORMAS 2020

Description of the organisation's role in the center

The Swedish Grassland Society is a partner of the center *SustAnimal* – a collaborative Research Centre investigating the role of livestock in sustainable and competitive Swedish food production systems with SLU as main applicant.

Description of participation

The Swedish Grassland Society as society is member based and our objectives are:

- We work for profitable production and utilisation of grass, forage crops and pastures.
- We work to improve the economic and political situation of grassland farmers.
- We influence and support research and advisory services in grassland production.

We have a major interest in the role of grazing livestock in sustainable and competitive Swedish food production systems. We are approximately 2 500 members, mostly farmers but also researchers, advisors, the agri-industry, administrators and other stakeholders with different age from different regions. As a non-profit non-governmental organisation with an extensive national and international network, the Swedish Grassland Society is bridging the divide between academia and industry, and could thus be seen as a co-creating actor that enables a broader upscaling of the new thoughts and knowledge that *SustAnimal* generates. We could be an obvious part in Living Labs in Task 7.3, but also a partner in "skills development" and in relevance and impact testing. Our members will take part in the discussion and production of videos, leaflets etc. We presume that our input of labour will be covered by the center.

The Swedish Grassland Society agrees to participate in the forementioned research center according to the project plan, provided in connection with the funding application on September 3rd, 2020, given that the project is funded in the present call.

Swedish Grassland Society
Mellösa, 2020-09-01

Per Rudengren, president
Vik 1
640 31 Mellösa
070 - 674 91 71
per.e.rudengren@telia.com

Per Rudengren

SLU-nyhet

48 miljoner till SLU för forskning om djurens roll i livsmedelssystemet

PUBLICERAD: 19 NOVEMBER 2020

SLU har fått 48 miljoner kronor för en ny centrumbildning som ska stärka Sveriges framtida livsmedelssystem. Centrumbildningen kommer att identifiera och utveckla djurens roll för en ökad livsmedelsproduktion, hållbarhet och konkurrenskraft. SLU är också partner i två andra forskningscentra som vardera får 48 miljoner kronor: en som ska forska kring fisk, skaldjur och akvakultur, samt en som handlar om växtbaserat protein.

Foto Jenny Sverinnäs Gillner, SLU

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har fått 48 miljoner kronor från forskningsrådet Formas till en ny centrumbildning. Centrumbildningen ska identifiera och utveckla djurens roll för en ökad livsmedelsproduktion, hållbarhet och konkurrenskraft i framtidens svenska livsmedelssystem, något som är avgörande för livsmedelsproduktionen både i dag och i framtiden.

– Det ska bli väldigt spännande att ta ett helhetsgrepp på djurens roll, säger Sigrid Agenäs, professor vid SLU och huvudförfattare av ansökan. Matproduktionen måste öka i Sverige, men samtidigt bli mer hållbar, och djurens roll är viktig.

Den nya centrumbildningen kommer att arbeta utifrån ett regionalt perspektiv och utveckla bästa sättet att producera mat i Sveriges olika delar. Det blir ett spännande komplement till de antaganden som görs om hur livsmedelsproduktionen skall förändras globalt. Vad som är "bäst" kommer att bestämmas av en rad olika hållbarhetsfaktorer. Förutom livscykelanalyser och miljö kommer forskarna att titta på biodiversitet, resiliens, konkurrenskraft och livsmedelssäkerhet.

PACW

– Vi ska bygga på det unika i varje region av Sverige och vilka resurser som finns just där, säger D J de Koning, professor vid SLU.

I en första fas kommer forskarna vid centrumbildningen att utveckla matproduktionen från betande djur, främst idisslare. Andra djurslag kommer att undersökas i en senare fas.

– De betande djuren är en resurs som inte används fullt ut. Vi ska till exempel undersöka möjligheten att öka användningen av naturbetesmarker som både ett samhällsmål och som en underutnyttjad resurs, säger Per Peetz Nielsen, senior forskare vid forskningsinstitutet RISE, en av samarbetets partner.

Den nya centrumbildningen leds av SLU men har en mängd partner både inom akademien, näringslivet och intresseorganisationer. Det är 90 personer som har jobbat tillsammans för att skriva ansökan till Formas, men det blir betydligt fler som kommer att ingå i centrumbildningen.

– Det är just att sammanföra kompetenser och intressen från olika organisationer och vetenskapliga discipliner, för att gemensamt svara på frågan om på vilket sätt djur skall ingå i livsmedelssystemet i Sverige, som är den stora grejen, säger Sigrid Agenäs.

Kontakt

Sigrid Agenäs

- Huvudförfattare av ansökan
- Professor vid Institutionen för husdjurens utfodring och vård, SLU
- www.slu.se/cv/sigrid-agenas, sigrid.agenas@slu.se, +4618671633 (kopplad till mobiltelefon)

Dirk-Jan De Koning

- Professor vid Institutionen för husdjursgenetik, SLU
- www.slu.se/cv/dirk-jan-de-koning, dj.de-koning@slu.se, +4618672039 (kopplad till mobiltelefon)

Per Peetz Nielsen

- Senior forskare vid RISE
- www.ri.se/sv/per-peetz-nielsen, per.peetz.nielsen@ri.se, +46 10 516 69 29

Fakta:

- Anslaget är på 12 miljoner per år i fyra år med möjlighet till förlängning i ytterligare fyra år
- Centrumbildningen, i ansökan kallad SustAinimal, leds av SLU (50 procent) tillsammans med RISE (25 procent). SVA ansvarar för 10 procent av budgeten.
- Ingående partner: SLU, RISE, Statens Veterinärmedicinska Anstalt SVA, Uppsala universitet, Linköpings universitet, Högskolan i Dalarna, Lantmännen, Lantbrukarnas Riksförbund, Hushållningssällskapet, Norrmejerier, KLS Ugglarps, Agroväst, Vreta Kluster, Växa Sverige, Gård & Djurhälsan, Föreningen Svenskt Naturbeteskött, Svenska Vallföreningen
- Formas utlysning
- Formas pressmeddelande
- SLU är huvudpartner i SustAinimal och också partner i två av de andra forskningscentra som fått vardera får 48 miljoner kronor; Blue Food, som ska forska kring fisk, skaldjur och akvakultur, samt PAN, som handlar om växtbaserat protein.

Relaterade sidor:

Nyheter för SLU:s medarbetare [Pressmeddelanden](#)

Utmärkelser och forskningsbidrag [SLU Future Food](#)

SLU Framtidens djur, natur och hälsa [SLU Akvakultur](#)

Nyheter för SLU:s studenter

Kontaktinformation

futurefood@slu.se

SIDANSVARIG: FUTUREFOOD@SLU.SE

PA Wick